

Επισκόπηση εξελίξεων

Ιούνιος 2016

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία διεθνών αφίξεων στην χώρα, η εικόνα παραμένει μικτή με τις αεροπορικές να αυξάνονται και τις οδικές να μειώνονται. Συγκεκριμένα, τον Μάιο, οι αεροπορικές αφίξεις κατέγραψαν αύξηση +4,4% στα Περιφερειακά Αεροδρόμια ενώ η Αθήνα επανήλθε σε θετικούς ρυθμούς (+3.3%). Για το διάστημα Ιανουαρίου-Μαΐου οι αντίστοιχες μεταβολές είναι +5,5% και +5,5%. Οι οδικές αφίξεις κατέγραψαν μείωση -8,0% για τον Μάιο και η συνολική μείωση για το τρέχον έτος ανέρχεται σε -6,8%. Σε απόλυτα νούμερα, η αύξηση των αεροπορικών αφίξεων για το τρέχον έτος ανέρχεται σε 179 χιλ. και η μείωση των οδικών σε -222 χιλ.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος για το πρώτο τετράμηνο, παρατηρείται μείωση των αφίξεων κατά -5,3% που συνοδεύεται από οριακή αύξηση (+2%) της Μέσης κατά Κεφαλήν Δαπάνης και μείωση των εσόδων κατά -3,4%.

Με δεδομένο το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος για το BREXIT, οι αφίξεις και τα έσοδα αναμένεται να επηρεαστούν αρνητικά, λόγω της παρατηρούμενης αβεβαιότητας και διολίσθησης της λίρας: σχεδόν 50% / 30% των Βρετανών που κάνουν διακοπές Ήλιος και Θάλασσα τις προγραμματίζουν το τελευταίο δίμηνο / μήνα ενώ αναμένεται να επηρεαστούν αρνητικά και οι κρατήσεις και για άλλες μορφές -μη εποχικών- ταξιδιών αναψυχής, όπως ο τουρισμός πόλεων και ο πολιτιστικός τουρισμός, αλλά και η αγορά συνεδρίων, εταιρικών συναντήσεων και ταξιδιών κινήτρων. Η σημασία της Βρετανικής αγοράς είναι καίρια για τον ελληνικό τουρισμό δεδομένου του μεγάλου μεγέθους της (2,4 εκ. επισκέπτες / € 2 δισ. το 2015) αλλά και του υψηλού ρυθμού ανάπτυξης που παρουσίαζε το 2016 σύμφωνα με τα στοιχεία κρατήσεων που έχουμε στη διάθεσή μας.

Στις θετικές εξελίξεις του μήνα περιλαμβάνεται η έναρξη λειτουργίας της εταιρείας που θα διαχειριστεί τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια με την προκήρυξη 100 θέσεων εργασίας. Επίσης, υπεγράφη το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και της κοινοπραξίας που ανέλαβε την ανάπτυξη του παλαιού αεροδρομίου της Αθήνας στο Ελληνικό. Τέλος, διαφαίνεται πως η Κυβέρνηση προωθεί πρόταση για νομοθετική ρύθμιση του πλαισίου λειτουργίας των αστικών μισθώσεων για τουριστική χρήση, με στόχο και την αποκατάσταση όρων fair play στην αγορά καταλυμάτων.

Στις αρνητικές εξελίξεις συγκαταλέγεται το κλείσιμο το Athens Ledra (πρώην Ledra Marriott), 314 δωματίων, για οικονομικούς λόγους, καθώς και η απεργία στον ΟΛΠ που οδήγησε στην ταλαιπωρία 14.000 επιβατών σε μια συγκυρία που η Ελλάδα μπορεί να εκμεταλλευτεί την γεωπολιτική αναστάτωση στην περιοχή και να εδραιώσει την πρωτοκαθεδρία της στην αγορά κρουαζιέρας στην ΝΑ Μεσόγειο. Ευρύτερα, ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος που κατατέθηκε στην Βουλή, αν και ορθά έχει προσανατολισμό παροχής κινήτρων στη μικρή και μεσαία επιχειρηματικότητα, καθώς και σε ειδικές

κατηγορίες επιχειρήσεων και επενδυτικών σχεδίων, όχι μόνον δεν περιλαμβάνει προβλέψεις στήριξης της βασικής ατμομηχανής ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας -με θέσπιση ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης ή κατάταξη των σχετικών τουριστικών επενδύσεων στις ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων- αλλά αντίθετα επιβαρύνει ακόμα περισσότερο τις αρνητικές προβλέψεις του ΓΑΚ 651/2014, με σημαντική μείωση των ανώτατων ποσοστών ενίσχυσης και απαγόρευση της ενίσχυσης επενδύσεων μεγάλων επιχειρήσεων για υφιστάμενη οικονομική δραστηριότητα σε έξι Περιφέρειες της χώρας, ιδιαίτερα σημαντικές για τον τουρισμό.

Ευρύτερα, ολοκληρώθηκε επιτυχώς η 1η αξιολόγηση αλλά με βαρύτατα φορολογικά μέτρα, περιλαμβανομένης της πρόβλεψης για Τέλος Διανυκτέρευσης, και πρόβλεψη για αυτόματο 'κόφτη' δημοσιονομικών δαπανών. Επίσης, λόγω της παρατεταμένης αβεβαιότητας για την ολοκλήρωση της 1ης αξιολόγησης, η ΕΛΣΤΑΤ ανακοίνωσε μείωση του ΑΕΠ το α' 3μηνο κατά 1,4% σε σχέση με το αντίστοιχο 3μηνο πέρυσι ενώ, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΓΕΜΗ από την αρχή του χρόνου έχει ανασταλεί η λειτουργία 15.435 επιχειρήσεων όλων των νομικών μορφών (+46% σε σχέση με το 2015) και, για πρώτη φορά, το ισοζύγιο μεταξύ συστάσεων επιχειρήσεων - διαγραφών είναι αρνητικό: στους πρώτους 5 μήνες του 2016 συστάθηκαν 2.949 λιγότερες επιχειρήσεις από αυτές που έκλεισαν. Θετική εξέλιξη αποτέλεσε η εκκένωση του καταυλισμού της Ειδομένης. Τέλος, η εξέλιξη των δημοσιονομικών - ιδιαίτερα σημαντική σε σχέση με την ενεργοποίηση ή όχι του 'κόφτη' - ήταν ικανοποιητική αφού στο 1ο 4μηνο 2016 ο Προϋπολογισμός 2016 σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης (ΓΚ) σε ενοποιημένη ταμειακή βάση εκτελέστηκε με σημαντική αύξηση στα έσοδα κατά 11,3% (2015: -0,7%) στα 24 δισ., και με αύξηση στις πρωτογενείς δαπάνες της ΓΚ συν την αύξηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δημοσίου κατά 0,8%, στα € 22,6 δισ. Έτσι, προέκυψε πρωτογενές πλεόνασμα ύψους € 1,4 δισ. στο 4μηνο, έναντι πρωτογενούς ελλείμματος ύψους € 0,85 δισ. στο 1ο 4μηνο 2015. Η αύξηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δημοσίου στο 1ο 4μηνο 2016 ήταν € 820 εκατ., έναντι € 1.143 εκατ. στο 1ο 4μηνο 2015. Χωρίς τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις οι πρωτογενείς δαπάνες της ΓΚ ήταν € 21,8 δισ. στο 1ο 4μηνο 2016, έναντι € 21,3 δισ. στο 1ο 4μηνο 2015. Βέβαια το τελικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα θα κριθεί από την πορεία των εσόδων τους επόμενους μήνες, όπου είναι πολύ πιθανό να παρατηρηθεί «κόπωση» στις εισπράξεις λόγω μειωμένης, έως ανύπαρκτης, πλέον φοροδοτικής ικανότητας ακόμη και των μέχρι σήμερα συνεπών φορολογουμένων.

Συμπερασματικά, η αβεβαιότητα και η αστάθεια επιδεινώνουν τις προοπτικές του ελληνικού τουρισμού, ειδικά μετά το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος BREXIT.